

Remissvar

**FÖRSLAG TILL BOVERKETS
FÖRESKRIFTER OM SKYDD MOT
BULLER I BYGGNADER OCH FÖRSLAG
TILL ÄNDRING I BOVERKETS
BYGGREGLER**

dnr 2747/2019

Mottagare remiss@boverket.se

REMISSVAR FÖRSLAG TILL BOVERKETS FÖRESKRIFTER OM SKYDD MOT BULLER I BYGGNADER OCH FÖRSLAG TILL ÄNDRING I BOVERKETS BYGGREGLER

*Remissvaret har beretts av Byggherrarnas utskott för Miljö, Teknik och Kvalitet.
Byggherrarna lämnar härmed följande synpunkter på remissen.*

BAKGRUND

Boverket har haft uppdrag att se över myndighetens bygg- och konstruktionsregler, vilket nu presenteras i en ny regelmodell.

Avsikten med den nya regelmodellen är att förbättra byggsektorns förutsättningar att utveckla innovativa lösningar som skapar mervärde och som i förlängningen kan bidra till att stärka konkurrensförhållandena inom den svenska byggsektorn.

Avsikten har inte varit att i sak förändra kravnivån mot nuvarande regler men samtidigt har några krav för bostäder skärpts, medan andra krav lättats. Boverkets bedömning är att byggkostnaderna i de flesta fall kan minska eller vara oförändrade.

Boverket avser att successivt lyfta ur kapitel för kapitel ur Bygg- (BBR) och konstruktionsreglerna (EKS) så att respektive tekniskt egenskapskrav kommer att överföras till egna författningar i den nya regelmodellen. Denna remiss är första steget i Boverkets omstrukturering och avser nuvarande bullerregler i Avdelning 7 BBR överförda till en ny författning. Hela omstruktureringsarbetet kommer att pågå under flera år.

Remissen avser två huvuddelar:

1. synpunkter på den nya regelmodellen för byggregler
2. synpunkter på förslaget till nya föreskrifter om skydd mot buller i byggnader

Den nya författningen omfattar bl.a. följande förändringar;

- de allmänna råden har flyttats upp till föreskriftsnivå.
- hänvisningar till SIS standarder har utgått.
- ombyggnad som eget begrepp har försvunnit.
- specificerade krav bibehålls på bostäder (nivå C) medan krav på lokaler uttrycks som kvantativa krav, funktionskrav (nivå A)

YTTRANDE

Vi ställer oss positiva till att Boverket ambitiöst gjort en genomgripande översyn av byggregelverket, samordnat med andra myndigheters föreskrifter och rensat upp motstridigheter. Våra synpunkter avser huvudsakligen den nya regelstrukturen och inte specifikt den nya föreskriften om skydd mot buller i byggnader.

Vi tillstyrker

- Den generella kapitelstrukturen i tre kapitel med övergripande bestämmelser, krav vid uppförande av nya byggnader respektive krav vid ändring
- att hänvisningar till SIS-standarder tas bort
- att allmänna råden inarbetas till föreskrift med möjlighet att tillåta mindre avvikelser från föreskrifterna (§ 3)
- att begreppet fackmässig införs som krav på projekteringen samt krav att projekteringen ska dokumenteras (§ 7)
- att begreppet fackmässigt införs som krav på hur byggnader ska utföras samt att utförandet ska ske enligt upprättade handlingar (§ 8)

Vi avstyrker

- att föreskriften ska träda i kraft redan 2022-01-01 vilket vi anser är för snabbt för den genomgripande förändring av byggregelverket som denna föreskrift inleder. Sektorn och tillståndsmyndigheter behöver mer tid för att kunna tillämpa funktionskraven.
- att omstruktureringen av byggreglerna styckas upp kapitel för kapitel och sjsätts vartefter i egna författningar. Vi anser att omstrukturering bör göras samlat då det annars riskerar råda förvirring om vilka regler som gäller för vilka egenskapskrav under en övergångsperiod på flera år.

Vi anser

- att Boverket borde gjort en djupare analys hur kontrollsystemet ska anpassas till ett reformerat regelverk.
- att uppdelningen kvalitativa krav på bostäder och kvantitativa krav på lokaler är lämpligt.
- att kontrollprocessen (§§11-15) måste förbättras av byggsektorn så den skapar starkare incitament för kvalitetssäkring.
- att begreppen gällande uppdelning mellan byggprodukter som har "kända och dokumenterade egenskaper" respektive byggprodukter med "bedömda egenskaper" är för snarlika. Produkterna får olika krav och vi ser en risk för sammanblandning. (§6)

Statens renodlade roll som kravställare

Den övergripande förändringen utgår från att staten vill renodla sin roll som kravställare och att byggsektorn ska möta upp genom att tillhandahålla lösningar och metoder som uppfyller kraven. Denna ambition har funnits ända sedan plan- och bygglagen infördes 1987.

Att växla från detaljstyrning genom regler och regelverk till en mer liberal inställning och låta marknaden ta ökat ansvar är något som varit en samhällstrend de senaste decennierna. Men en sådan avreglering kräver att kontrollsystemet anpassas och kontrollerar att marknadsaktörer har den kompetens som krävs och tar sitt ansvar. Boverkets förslag hade tjänat på en djupare analys om kontrollsystemets anpassning till ett reformerat regelverk.

Byggherrens ansvar kontra övriga aktörers ansvar

Myndigheter har gett byggherren ett producentansvar gentemot brukarna och lägger allt större ansvar på byggherren, inte bara avseende utformning om vad som ska utföras utan även om hur det ska utföras. Exempelvis Arbetsmiljöverkets nya föreskrifter där byggherren föreslås få ett utökat ansvar för arbetsmiljön under produktionskedet.

De byggherrar som har som sin huvudsakliga uppgift att vara fastighetsägare och förvaltare har ansvar för *utformning* av byggnadsverket och att kravet från brukare, ägaren och samhället uppfylls. Byggherren har också ett övergripande ansvar för byggprocessen i den mening att vi ska skapa *förutsättningar* för utförandet av byggnadsverken. Detta ansvar har vi inga synpunkter på.

Men byggherren måste kunna förlita sig på att marknaden, byggbranschen, fullgör sitt utförandeansvar, att det som projekteras och produceras blir fackmässigt utfört. Idag kan vem som helst agera som byggherre, entreprenör eller projektör. Om den här reformen ska uppnå sitt syfte anser vi att sektorns aktörer måste utveckla system för behörighetskrav gällande kompetenser hos byggherrar, entreprenörer och projektörer och att staten måste ställa krav på och kontrollera att en sådan utveckling sker.

Avsaknad av kontrollsystem avseende kvalifikationskrav skapar en marknad där det är fritt fram för okunniga och oseriösa aktörer att verka.

Att lägga för stort ansvar på byggherren riskerar att hämma branschens utvecklings- och innovationsförmåga. Syftet med omstruktureringen av regelverket måste vara att öka samtliga aktörers innovationsförmåga och inte enbart byggherrens.

Lagstiftarna lägger alltmer ansvar på byggherren i förhoppningen att det leder till bättre kvalitet och lägre kostnader i byggandet. Boverket har själva i sin rapport "Kartläggning av fel, brister och skador inom byggsektorn" (2018:36) och i enkät visat att byggbranschen har svårigheter och utmaningar och en projektkultur som bidrar till förekomsten av fel och skador i byggandet. Byggherren har inte förutsättningar att ensamt förändra rådande kultur inom byggsektorn, detta arbete måste sektorns aktörer göra tillsammans.

Staten har i några utredningar föreslagit att ställa krav även på utförarna, men dessa utredningsförslag har inte realiserats.¹ Byggherrarna menar att det kan behövas åtgärder från lagstiftaren för att skapa ett förändringstryck för att förbättra kvaliteten på utförandet och ändra rådande projektkultur. Det bör vara ett samhällsintresse då så stor del av bygginvesteringarna finansieras med offentliga medel.

Samordnad och förutsägbar bygglagstiftning

Vi tycker det är positivt att Boverket samordnat byggreglerna med Folkhälsomyndighetens allmänna råd så att motstridigheter mellan myndighetskraven undviks. Det är ett problem att nästan snarlika utformnings- och tekniska krav på byggnader återfinns hos olika myndigheter och inte samlat och samordnat hos exempelvis Boverket.

Ett annat problem är att bygglagstiftningen och annan lagstiftning som berör byggandet ofta förändras. Det leder till en mindre effektiv och förutsägbar process för byggherrar och byggbranschens aktörer. Att Boverket har för avsikt att succesivt ändra byggreglerna genom att införa ett kapitel i taget kan ytterligare bidra till den problematiken. Det riskerar bli en förvirring om vilka regler som gäller. Det måste vara mer effektivt för bygg- och fastighetssektorn om regelomstruktureringen görs samlat och vid ett tillfälle.

Kvalitativa – kvantitativa krav

Regler utan detaljerade krav ger större möjligheter för innovation och teknisk utveckling och vissa av dagens utformningskrav och tekniska egenskapskrav är för inlåsandande. Byggherrar och byggbransch vill både kunna förlita sig på beprövade lösningar och samtidigt ha frihet att pröva nya innovationer och teknik.

Vi tycker det är bra att kvantitativa krav ställs på bostäder med möjlighet att göra mindre avvikelser från föreskrifterna. Vi tycker det är bra att kvalitativa krav införs

---

¹ Byggprocessutredningens betänkande; Bygg - helt enkelt! (SOU 2008:68) Uppdelat byggansvar vid bostadsbyggande
Byggkommissionens betänkande Skärpning gubbar! [SOU 2002:115]

för lokaler. Hur lokaler kommer att användas framöver kommer att förändras och kvalitativa krav möjliggör en flexiblare anpassning.

Det kommer initialt inom både byggsektorn och hos tillståndsmyndigheter finnas en osäkerhet om hur dessa kvalitativa krav ska tillämpas och verifieras. Det kommer behövas tid för branschen att bygga upp kunskap och utveckla metoder för att hantera och verifiera att funktionskraven uppfylls, och därför är tiden för knapp om de nya bullerreglerna ska träda i kraft redan 1 januari 2022. Skydd mot buller är en komplex fråga och om det blir fel i utförandet är det inte alltid lätt att rätta till det i efterhand.

Fackmässig projektering och utförande samt dess kontroll

Föreskriften ska enligt Boverket tydliggöra byggherrens ansvar men föreskriftstexten är neutralt skriven. Att föreskriften avser specifikt byggherrens ansvar framgår endast i Boverkets konsekvensutredning.

Att Boverket nu vill tillföra krav på fackmässig projektering och fackmässigt utförande samt krav på vedertagna metoder och dokumentation ser vi som positivt. Det ger en handlingsdirigerande signal till branschens aktörer.

Utförandekontrollen däremot fungerar inte tillfredsställande idag då förekomsten av fel och skador är omfattande. Byggsektorn måste utveckla metoder och inbördes fördela ansvaret för kontrollen för att skapa bättre för kvalitet i byggprocessen.

Tillstånds- och tillsynsmyndigheterna

Mellan staten som kravställare och byggsektorn som tillhandahållare av lösningar agerar tillstånds och tillsynsmyndigheterna. Vi instämmer i Boverkets analys att när allmänna råd och hänvisningar till standarder tas bort behöver byggnadsnämndernas handläggning förändras.

Byggherrarna undrar hur strukturförändringen kommer påverka byggnadsnämnderna och kommunens handläggare;

- Vilka lösningar kommer de känna sig trygga med att kunna godkänna?
- Hur ska byggherren verifiera funktionskraven för att tillfredsställa byggnadsnämnderna?
- Kommer kommunerna att få erforderlig kompetensförstärkning för sin tillståndsgivning och tillsyn?

Byggherrarna befärrar att tillståndsprocessen kommer bli mindre förutsägbar och att en verifierad lösning som godkänns av en handläggare inte godkänns av nästa.

Därtill vid succesivt ikraftträdande av nya föreskrifter kommer det initialt råda osäkerhet om hur reglerna ska tillämpas vilket sammantaget riskerar leda till att tillståndsprovningen blir mer resurs- och tidskrävande.

Stockholm den 9 april, 2021

Tommy Lenberg
VD

Enligt uppdrag

Helena Lennartsson

Byggherrarna är en intresseförening för professionella byggherrar som arbetar för att stärka och utveckla byggherrerollen och det svenska samhällsbyggandet. Föreningens medlemmar är kontinuerliga byggherrar och beställer årligen byggprojekt för mer än 100 miljarder kronor.